

A bírálóbizottság értékelése

A bírálóbizottság tagjainak egyező véleménye, hogy az értekezés nemzetközi színvonalat képvisel, mind tartalmát, mind pedig kutatómódszertanát tekintve. Az értekezés egésze azt mutatja, hogy Molnár Gyöngyvér a tesztekkel történő mérések, az e mérések eredményeire épülő tudományos kutatások rendkívül alapos ismerője, értője, és gyakorlott kivitelezője.

Az értekezés jelentős tudományos eredményeket tartalmaz, elsősorban a dinamikus problémamegoldó képesség fejlettségének modern tesztelméleti eszközökkel történő vizsgálatával, illetve az adaptív tesztelés felhasználását illetően. Az empirikus kutatások adatai hitelesek, az eredmények jól argumentáltak. A szerző kutatási eredményei közül új tudományos eredményekként fogadhatók el a következők:

- a technológiaalapú számítógépes tesztelés kisiskolásoknál is alkalmazható,
- a problémamegoldó képességnek életkori változásai vannak, a fejlődési görbe inflexiók pontja 12-13 éves korra tehető,
- a dolgozat pedagógiai jelentősége abban bizonyítható leginkább, hogy a logfájl-elemzésekkel pontosabban rekonstruálható, hogyan gondolkodnak a diákok a tesztelés során, melyek a problémamegoldó stratégiáik.

A tesztelméleti megalapozással kapcsolatban kritikai észrevételként fogalmazódik meg, hogy néhány, ide vonatkozó megállapítás nincs összhangban a reprezentációs méréselmélettel. Mind a klasszikus, mind pedig a modern tesztelmélettel kapcsolatban bizonyos értelmezési és koncepcionális problémák is felmerülnek. A tesztelmélettel kapcsolatos referenciák interpretálása igen széles körű és alapos, főként a kortárs szakirodalmaké.

Az értekezés meghatározó jelentőségű fejezetei a problémamegoldó képesség méréséről szóló, a mű mintegy felét kitevő részben találhatók.

Ezek a fejezetek a problémamegoldó képesség fejlődésének mérése és értékelése segítségével érzékeltetik a számítógépes, adaptív tesztelés lehetőségeit. Az elemzések rávilágítottak arra, hogy az induktív gondolkodás fejlettségi szintje alapvető szerepet tölt be a problémamegoldó folyamatokban. Részletes képet nyerhettünk arról, hogy a problémamegoldó képesség miként függ össze és miként különíthető el az intelligenciától és az induktív gondolkodástól. Kiderült, hogy az iskolai és a diszciplináris tudásra épülő tesztek egyáltalán nem jelzik a diákok problémamegoldó képességének fejlettségi szintjét. A jelölt nemzetközi együttműködésben, harmadik generációs tesztek segítségével, az eddigieknél sokkal szélesebb életkori spektrumban, részletesebben, mélyebben és pontosabban figyelt meg olyan mennyiségi és minőségi jelenségeket a problémamegoldó képesség érvényesülésének folyamatában, amelyek új megvilágításba helyezik a hazai és nemzetközi elemzések értelmezéseit.

A jelölt munkái és szakmai tevékenysége alapján egyértelműen megállapítható, hogy Molnár Gyöngyvér hazai és nemzetközi mércével mérve egyaránt kimagaslóan színvonalas, tudatosan felépített, sokrétű tudományos munkássága alapján megfelel az MTA doktora követelményeinek.